

ПРАВДА

Орган Центрального Комитета КПСС

КОНСТИТУЦИЯ

(ОСНОВНОЙ ЗАКОН)

СОЮЗА СОВЕТСКИХ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК

Художник В. Аксенов плаката, «Плакат» издательство.
ССТА фотохрониката.

СССР КИИН КОМИТЕТЫН ПЛЕНУМА

1977 жыл алтыннын 3 күнүгө СССР КК Пленума буолла. Пленум «Советской Социалистической Республиклар Союзтарын Конституциятын (Төрүт Сокуонун) бырайыагын уонна кинини норуот бүтүүнэ дүүллээһинин түмүктэрин туһунан» СССР КК Генеральный секретаря, СССР Верховнай Советын Президиумун Председателя, Конституционной комиссия председателэ таб. Л. И. Брежнев дакылаатын иһиттэ уонна туһааннаах уураабы ылымна.

КК Пленума СССР КК секретарын таб. Черненко К. У., СССР КК Политбюротун чилиэнигэр кандидатынан талла. КК Пленума СССР КК чилиэнин Кузнецов В. В. СССР КК Политбюротун чилиэнигэр кандидатынан талла.

ССТА.

СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКАЛАР СОЮЗТАРЫН КОНСТИТУЦИЯТЫН (Төрүт Сокуонун) БЫРАЙЫАГЫН УОННА КИНИНИ НОРУОТ БҮТҮҮНЭ ДҮҮЛЛЭЭНИТИН ТҮМҮКТЭРИН ТУҢУНАН

СССР КК Пленумун 1977 жыл алтыннын 3 күнүгө ылыммыт УУРААБА

1. «Советской Социалистической Республиклар Союзтарын Конституциятын (Төрүт Сокуонун) бырайыагын уонна кинини норуот бүтүүнэ дүүллээһинин түмүктэрин туһунан» СССР КК Генеральный секретаря, СССР Верховнай Советын Президиумун Председателя, Конституционной комиссия председателэ таб. Брежнев Л. И. дакылаатын бүүе-бүтүнүү уонна толору биһириргэ.
2. Конституционной комиссиянан киллэриллибит Советской Социалистической Республиклар Союзтарын Конституциятын (Төрүт Сокуонун) бырайыагын норуот бүтүүнэ дүүллээһинин түмүгэр киниэхэ киллэриллибит эбиллэри, чуолкайдааһыннары уонна көннөрүүлэри ытары сүннүүнэн биһириргэ. Конституция бырайыагын СССР төхсүс ыгырылаах Верховнай Советын учарата суох VII сессиятын көрүүтүгэр киллэрэргэ.
3. Партийнай уонна советскай органнар, министерстволар уонна ведомстволар, профсоюзнай, комсомольскай уонна атын общественнай тэрилтэлэр СССР Конституциятын бырайыагын норуот бүтүүнэ дүүллээһинин хаамыытыгар государственнай, хаһаайыстыбаннай уонна культурнай тутуу быһаччы учаастантарыгар үлэни тупсарыыга үлэһиттэр киллэрибит атиилэрин уонна бэлэттээһиннэрин болломтолоохтун көрөллөрүгэр уонна кинилэри практическай олоххо киллэрэргэ маадалаах дьаһаллары ылаалларыгар.

„История ыйааһыныгар биһиги рабочай кылаас былааһа баар буолан үлэһиттэр Коммунистической партия салалтатынан ситиспит дынг-чахчы эпохальной кыайыларын уурабыт“. Л. И. БРЕЖНЕВ.

Бары дойдулар пролетарийдары, холбоһун!

САНА ОПОХ

Х а н ы а т
1931 сыл алтыннын
ыйтан тахсар

СССР ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭҢИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

№ 119 (5009)

1977 жыл. Алтыннын 6 күнэ
чэппиэр

Сыаната
2 харчы

СССР КК АЛТЫННЫТААБЫ (1977 с.) ПЛЕНУМУН ТҮМҮКТЭРЭ САҢА СИТИИИЛЭРГЭ ЭБЭЭНИНЭСТИИЛЛЭР

ИТИННИК ЭТЭЛЛЭР ОРОЙУОН ҮЛЭҢИТ ДЬОНО

ҮРДҮК ӨРӨ КҮҮРҮҮ НЭМЭ

Ийэ дойдубут Төрүт Сокуонун бырайыагын хаан-уруу Коммунистической партиябыт Кини Комитета биһирээһинэ хас биһирди советскай кини сүрэгин өртотунан киирэр. Бу—Коммунистической партия биһиги Ийэ дойдубут бар-дара, чэпирит сайдарыгар улуу-кайаах кыһамытын биһир туо-лута. Ол да иһин миһ СССР КК саҥа Конституциятын бырайыа-гын биһирээн Верховнай Совет көрүүтүгэр киллэрибитин улахан астыһыннаа иһиттим.

Маннык өрө күүрүүлэх нэмгэ ким үлэһиттэр өссө үрдүк киир-бис. Маннык ыларга, үтүө-кэрэ-дэ-

луснат бубдуй? Юбилейдаах Маныаха улахан оруону оскуо-даны бастакы кварталын биһиги, күндү кылааннаах түүлээди соҕо. Чурапчы орто оскуолатын учуу-туонкалааччылар, үрдүк ситиһи-нэи түмүктээт, республикабыт Кыһыл аһаҕытын илдьэ озоробут.

С. ТОСКИН,
Карл Маркс аатынан совхоз
кадровой булчута.

БИҢИРИИБИТ

ССРС саҥа Конституциятын бырайыагар атылларын СССР гражданнын үлэ-иһин уон-на иһин таба талыаалларыгар сөптөөх хайысханы биһирин го-сударство дьонуннаах сорукта-рыттан биһирдэстэринэн буолар.

Р. АЛЕКСЕЕВ,
оскуола директора.

ССРС ВЕРХОВНОЙ СОВЕТЫН СЕССИЯТА

МОСКВА. ССТА. Алтыннын 4 күнүгө ССРС төхсүс ыгырылаах Верховнай Советын учарата суох VII сессията аһыллыа. Кини көрүүтүгэр Советской Социалистической Республиклар Союзтарын саҥа Конституция-тын бырайыага киллэрилинэ. Бу—сүҥкэн историческай суо-талаах собууе.

СССР КК-тын, кини Полит-бюротун, табаарыс Л. И. Бреж-нев быһаччы салааларынан ырытыллан оһоһуллубут ССРС саҥа Конституциятын бырайыа-гын норуот бүтүүнэ дүүллээ-һиниэ түөрт мй устата салданан барда. Бары советскай дьоннор бу дьонуннаах докумуон хас биһирди метастийатын улахан-нык интэриһиргээһин уонна эи-пинэтинэи өйдөөһүн чувствоти-нан үөрэттилер итинэн ырыт-тылар. Дүүллээһин түмүктэрин характеристикалыырыгар СССР КК Генеральный секретаря, ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателя, Конституционной комиссия председателэ табаарыс Л. И. Брежнев «Биһиги партия-быт уонна биһиги норуоттун улуукаан ыһытты биһиргэ соморо-лоһууну, коммунизмы тутуу сү-рүн соругун ситиһинээхтик бы-һаарыыга дириг интэриһиргээ-һини демонстрациялаан көрдө-дүлэр» дьон бэлэттээн эттэ.

Төрүт Сокуон бырайыагын дүүллээһин СССР XXV съези-н уураахтарын толорон иһини кө-рүүнэн буолла, маассалар поли-тической уонна үлэ-иһин активнос-

тарын өрө көтөбүүгө көмөлөстө. Производственной коллективтар Улуу Октябрь 60 сыла туолуу-тун чииһигэр үрдэтэлибит эбэ-һэтэлиһтибэлэри ыһыннылар.

Сессия иһинэ СССР Кини Комитетын Пленума буолбута. Пленум Конституционной ко-миссиянан киллэриллибит Кон-ституция бырайыагын сүннүүнэн биһирээбит уонна табаарыс Л. И. Брежнев саҥа Конститу-ция бырайыагын туһунан ССРС Верховнай Советын сессиятыгар дакылаат оҕороругар сорудах-таабыта.

Сарсыарда 10 чааска Кремль Улахан дьыбарыаһыгар Союз Со-ветын уонна Национальностар Советтарын холбоһуктаах мун-пяхтара аһыллыа.

Саалада мустубут дьон табарыстары Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кирпиченко, А. И. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Нельшени, Г. В. Розанов, М. А. Суслы, А. Ф. Устинов, В. В. Щербица-й, Г. А. Алиев, П. И. Демиче-вы, В. В. Кузнецов, П. Н. Маширов, Б. Н. Поном-реву, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, И. В. Капитонов, В. И. Долги-цы, М. В. Зияншин, Я. П. Ря-бов, К. В. Русакову дөхсүн, уһун ытыс тыаһынан көрүстү-лэр.

Күннээди баһиэскэ биһир санаа-нан ыһыллар: Советской Соци-

листической Республиклар Со-юзтарын Конституциятын (Төрүт Сокуонун) туһунан.

Дакылааттыгар тыл СССР КК Генеральный секретарыгар, ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателигар, Кон-ституционной комиссия предсе-дателигар табаарыс Леонид Ильич Брежневкэ бэрилдэр.

Депутаттар уонна ыалдьыттар табаарыс Л. И. Брежнев дөхсүн, өргө дьэри намыраабат овация-нан эвэрдэлиилэр. Буна бары сүһүөхтэригэр тураллар.

«Советской Социалистической Республиклар Союзтарын Кон-ституциятын (Төрүт Сокуонун) бырайыагын уонна кинини норуот бүтүүнэ дүүллээһинин түмүктэрин туһунан» дакылаат сүҥкэн болломтолоохтук исти-линэ.

Табаарыс Л. И. Брежнев да-кылаатын тинэх тылларын депу-таттар уонна ыалдьыттар ова-циянан көрүстүлэр.

Ити кэминтэн депутаттар 163 иһиттэн састаантаах, табаарыс Л. И. Брежнев председателлээх редакционной комиссияны биһир санаанан талылар уонна ту-һааннаах уураагы ыһыннылар. Күн иккис аһаҕыгар палата-лар—Союз Советын уонна на-циональностар Советтарын—тус-тусна мункухтарыгар ССРС Конституциятын бырайыагын туһунан болпурдубу дүүллээһин саадалла.

ССРС Верховнай Советын сес-сията үлэтин салгыыр.

Юбилейы көрсө үлэ рапордара

ССКП РАЙКОМУГАР, РАЙСОВЕТ ИСПОЛКОМУГАР

Бийиги, Эрлик Эрстин аатынан совхоз үлэни дьонго, онус итинетика бастагы сылган түмүтүн Бүтүн Союзтаары социалистическай куоталаанын кыймылаарынан тахсап ССКП КК, ССРС Министрлерин Советин, ЦСБКС уонна ЦСБКС КК көһөрүлү сүлдүр Кыһыл знаматын илан туран, юбилейдаах дьыла урут бэлэстэммит кирбиһэрбитин хаттаан көрүнөн баран, үтү өлөһөй ыамын уонна үтү государство атымылааһын итинетика икки бастагы сылганары былааннарын 1977 сыл сэттинин 7 күнүн көрсө төлөрөгө үрдэтиллибит эбэһэтэлиһтибэ ылыммыһыт. Сүөсүһүт-төрбүт, тыа хаһаайыстыбатын специалисттарын дьулуурдаах үлэлэрин түмүгэр бэлэстэммит үрдүк кирбиһэрбитин бөд-дөһүн иһиннэ, бийиги Ийэ дөйдуһүт Конституциятын бигэр-гэтэр ССРС төхсүс ыгырымылаах Верховнай Советин учарата суох VII сессията аһыллытын көрсө, ылыммыһыт туһунан рапордунуһыт.

Юбилей иһиннэри социалистическай куоталаанын знам-тын үрдүктүк тутан, икки сылга өлөһөйүнэн 5660 тонна үтү ылар эбэһэтэлиһтибэтин 5827 тоннанан, эбэтэр 103 бырыһыан төлөрүбүт. 4488 тонна үтү государство атымы-лааһында бэлэстэммит кирбинин (эбн соруудахтары кылларан туран) 38 тоннанан аһардыбыт.

Юбилейдаах сылга үтү ыамынна республикара ыгырыны таһаарыт 6 ыччат-комсомольскай фермалар бары эбэһэтэ-лиһтибэрин бөддөрүн иһиннэ төлөрүтүлүр.

Юбилейдаах сыл уһарнайдык түмүктүүр иһин сыл бүтүөр дьэри өссө 330 тонна үтү ымыга уонна 300 тоннатын го-сударство атымылырга эбн эбэһэтэлиһтибэни ылымнабыт.

С. СЕРГЕЕВ, совхоз директора.

Н. ДМИТРИЕВ, партком секретара.

Г. ЕФИМОВ, рабочком-председателэ.

Бүгүн политическай, экономическай үөрэх дьыла сабалана

Занятия ис жоһооннорун диригэтэр иһин

Бүгүнкүтүн оройуон үрдүнэн политическай уонна экономическай үөрэх сага дьыла саба-лалар. Марксизм-ленинизм төрүт-терин баһылыр иһин хас бир-дин үлэниг иһин күргүөмнээх үлэһэ турунар.

Политическай, экономическай үөрэх баһылыгы дьыла ураты көрө-бөлө кэмгэ сабалана. Бийиги өрөһөнүтүтүр көтүр, дьол, үрдүк сайдыы киһи аар-гытын төлөһүт, киһи аймах и-сториятын сага этиһи сабалла-быт Улуу Октябрь хайралаах 60 сыла туолар юбилейа субу иһийэн кэлэ. ССРС төхсүс ыгы-рымылаах Верховнай Советин уч-арата суох VII сессията Ийэ дөйдуһүт Төрүт Сокуонун — сайдыылаах социализм Консти-туциятын ылымнары тулар күн-иригэр өлөрбүт.

Урут иһиннэриһтибитин күрдүк, ити улууканнаах соби-тиһалар баһылыгы политическай, экономическай үөрэх бары фор-маларыгар ураты мнэстэни ылаахтара. Ол күрдүк бүгүнкү-занятиеларга ССРС Верховнай Советин сессиятын аһыллытын иһин эбэһэтэ дөйдуга политическай уонна социальнай-эконо-мическай быһы-майгы ураты-лара иһиннэ 1977 сылаагы социалистическай эбэһэтэлиһти-бэлэри, государственнай былаан-нары төлөрүтү туруту ырытыла-ахтара.

Алтынны — ахсынны ий-дарга бары өскүдэлэр ССРС Верховнай Советин учарата суох VII сессиятын, юбилейнай муһыахтар матырыааларын, ССРС сага Конституциятын ди-

ригиник иһэн-төһөн үөрэттихтэ-рэ. 1978 сыл сагаланырыттан ССКП XXV съезин матырыаал-ларын үөрэттиннэ сибэстээн төрүтүлүт бары өскүдэлэр, се-минарлар уонна куруһуоктар программалаах матырыаалла-рын салгыахтара.

Быһылыгы полит-үөрэх про-граммалара ордук кэһэтиллибит-ин биһр да занятиены көтүп-нэһэ ылан иһиннэ ураты бөд-дөһө туһаайылыахтара. Маны партинай төрүтүлэр мэдэн кө-төн көрүөхтэхтэр.

Парткомнар общественнай по-литическай сырдатыйга кабинет-тара, партинай төрүтүлэр про-пагандистарга практическай кө-мөһү өһөрөр, наадалаах литера-туранан, көрдөрөн үөрэтэр по-собиларынан, пропаганда тех-ническай средстволарынан хаа-чылар дьаһаллары ылаахтара.

«Пропагандист — пятилетка-ва» дьин хамсааһын салгыы тө-нитиллэр. Хас бирдин пропа-гандист айар былааннаах үлэ-лэһинин ситиһиллэхтэх.

Ити барыта сүрүн сылга — занятиелар сыл устата тэрээ-һиннэхтик, үрдүк идеянай-тео-ретическай таһымылаахтык, оло-һу кытта ыкса сибэстээхтик ылыммылааһыгар туһайылар. Политическай, экономическай үөрэхтэһин дьонго идеянай өт-түнүн буһарыага-хатарыага, киһилэр үлэһэ уонна обществен-най-политическай олоһо актив-ностарын үрдэтиһэ туһулаах-таах.

ССРС Верховнай Советын аһыллытын оройуон үрдүк өрө көтөбүллүүнэн көрүстүлэр

Ханнык баарар үлэ коллективтарымар кур-дун, олох-дьаһах комбинатын иһтэһиннэһэрэ алтынны 4 күнүгэр күнүс 4 чааска сыах-таруорулаһубут радиоприсланы тула муһуну-лар. Киһилэр ССРС Верховнай Советин VII сессията аһыллытын уонна табаарыс Л. Н.

Брежнев дириг ис хоһоонноһу ботом-улахан сэргэһэлэһиннэһи иһитилэр. СНИМОККА: (уһаттан) — иһтэһиннэһэрэ К. П. Седалищева, П. А. Тимофеев, А. С. Попова, кассир Ф. М. Алексеева сессия аһыллытын радионаан иһтэлэр.

Чурапчы. Алтынны 4 кү-нүгэр күнүс 4 чаас буолуон иһ-ниттан сибэстэ оройуоннаагы үлэһин уонна линейнай-техни-ческай сыах коллективтара бө-бөлөрүн кыһыл муһуһтарыгар муһунулар. Сибэстэ үлэһин на-чалыһа С. Н. Дьлчовскай дөйду Төрүт Сокуонун бигэр-тэһтэх ССРС Верховнай Сове-тин учарата суох VII сессията аһыллытын үлэһиттэри өһэр-дэлэтэ. Ити кэһиттэн дөйду үрдүкү органын үлэтин саба-ланытын иһиннэ сессия

ССКП КК Генеральнай секрета-ра, ССРС Верховнай Советин Президиумун Председателэ, Кон-ституциональн комиссия предсе-дателэ табаарыс Л. Н. Брежнев дакылаата улахан өрө көтөбүл-лүүнэн иһтиһинэ.

МУГУДАЙ. Нэһилик сүрүн учаастактарыгар сага Консти-туцияны бигэрэтэр ССРС Вер-ховнай Советин VII сессията аһыллытын радионаан иһтин та-рээһиннэхтик ытылыһна. Үр-дүк өрө көтөбүллүү быһымы-гар-майгытыгар буолталаабыт

түмсүүлэргэ 700-чакы пайы

рытта. КЫТААНАХ. Иһтэһиннэһэрэ уонна Арыһтаахтары бигэр-тэһтэхтэр рабочайдара Ийэ дөйду-нигэр — Москва куорак ССРС Верховнай Советин VII сессията аһыллытын радионаан иһтин та-рээһиннэхтик ытылыһна. Үр-дүк өрө көтөбүллүү быһымы-гар-майгытыгар буолталаабыт

Комсомолга — отчеттар-быыбардар

ИС-СОЮЗНАЙ ҮЛЭНИ ТУПСАРЫАХХА

Эрлик Эрстин аатынан сов-хоз Чамырдаагы отделениеһын цеховой комсомольскай төрүтэ бюротун биһр сылаах үлэтин туһунан отчету секретарь Алек-сандра Кузьмина өһөрдө. Отделение мытар үлэһиттэр ыч-чаттар уонна комсомолоттар то-һуу күһүһүн буолаллар. Үтү ыамынна, государство атымылаа-һыгыга отделение сылааһы со-ругун совхозка өрө буолбакка, оройуонга бастакынан төлөрдө. Сыл бүтүөр дьэри хаалбыт би-рэмэһэ өлөһөйүнэн 65 тонна (үтү эбн ымыга, онтон 50 тон-натын государство атымылыр-га үрдэтиллибит эбэһэтэлиһти-бан ылыммылар. «Молодежнай», «Маарыкчаан» ыччат-комсомоль-скай фермалар совхоз түөрт атын ыччат-комсомольскай фермаларын кытта биһргэ республика бары ыччат-комсомольскай коллектив-тарыгар үтү ыамын икки сылаах былаанын Улуу Октябрьскай со-циалистическай революция 60 сылын көрсө төлөрөн тиһиһтэ ыгырыны таһааран биһрбит тыл-ларын чнэстээхтик төлөрдүлэр. Отделение, юбилейдаах дьыл сайыныгар 2000 тонна оту оттуур

былаанын 50 тоннанан аһаран, оройуонга иккис мнэстэһэ таһы-та. Ити үлэһиттэ ыччаттар, ком-сомолоттар баһаарар оруолу ыл-быттара саарбаһаламат. Муһыахха тыл эһит табаа-рыстар тоһоһолоһон комсомольскай бюро төрүтүр үлэһиттэр таһаарыл-лыбыт иһтэһтэргэ тохтоотулар. Ордук улахан көтүтүүлэр ис-со-юзнай үлэһэ, таһаарыллыбыттара. Бюро былаана суох үлэһэбит. Ол түмүгэр уонсай комсомольскай муһыах бнэстэ өрө ытылыһыт. Ыччат фестивалыгар, юбилейнай спартакиадага тэрээһинэ суох кыттыбыттара. Билигин даһаны культурай-маассабай үлэ сайда-рыгар улахан ыарахаттар баал-лар. Сельскэй Культура дьэһтин өрөмүөнэ сыллы айы ытылды-бат. Ис кнэргэһиттэ киһини тар-дыбат, моһтөх туруктаах. Ааспыт политическай үөрэх дьыллыгар пропагандист ылым-хаттаан талыһыһна.

ка, программаттан хамсаа-сыбыт. Итинн сэргэ иһтэһиннэ тар политическай үлэһиттэ дьыла, активностар иһтэ Ити ардыгар занятиелары түүтэ тиһиһтибит. Бу иһтэһи туоратыһа комсомольскай бю-бөһүмнээх дьаһаллары иһтэ тэрээһин үлэһин улахан төһүт. Муһыах, бюро үлэһиттэ иһтэһтэри ылан тулар Улу-тябрьскай социалистическай ре-волюция 60 сыла туолуутун ис-союзнай үлэһи түһэһтэ бары көрүһтэһиттэр таһаары-онорон, комсомольскай үлэһи тиһиһтэрдэх тиһиһтэ сору-руоран, туһааннаах үлэһи ылымна. Бюро биһр сылаах-тэ ортоһон сыһаанна. Комсомольскай бюро сага тааба быыбарданна. Киһи та-рыһан Александр Кузьмина хаттаан талыһыһна.

ССРС Үбүн министерствотыгар, ССРС Госбаныгар

ССКП КК уонна ССРС Ми-нистрдэрин Советин сору-даһтарыгар сөп түбэһиннэ-рэн, ССРС Үбүн министр-ствота уонна ССРС Госбана ССРС норуотун хаһаайыс-батын чөлүгэр түһэрин уонна сайыһнары иккис Государ-ственнай заемун тиражка тахсыбатах 800 мол. солкуо.

бай суумалаах облигацияла-рын төлөһүнү 1977 сыл ал-тынны 12 күнүттэн облига-циялары кнлэһиннэһи саба-лыһырга быһаардылар. ССРС норуотун хаһаайыс-тыбатын чөлүгэр түһэрин уонна сайыһнары үһүс Го-сударственнай заемун 400 мол. солкуобайынан төлөһүн

маннайгы тиража 1977 сыл алтынны 12 күнүгэр Мос-квада оонньонуоһа. Ити та-раж официальной таблица киһи хаһыаттарга сэттиннэ 10 күнүгэр бэһэттэһиннэ, и-тон тиражка тахсыбыт обли-гациялары сберегательнай кассалар 1977 сыл сэттиннэ

ИЙЭ ДОЙДУГА — ЭЛБЭХ КҮНДҮ ТҮҮЛЭЭБИ Оройуон бары булчуттарыгар ЫНҮРЫ

Бийиги — булчуттар уонна киллэккэлээх кыылы нитэрччилэр — Улуу Октябрь 60 сыла туолаары турдагына бэйэбит үтүс буолбут сепиутугар мустан олорон күндү кылааннаах түүлээри бултааһынга ааспыт сезоннаагы үлэбит түмүктэрин дүүлэстибит уонна субу арай сараланаары турар бултааһын сага сезонугар толоруохтаах сорукарбытын, ылаахтаах кирбиһилэрин чүүлүйдэтибит.

Улуу Октябрьскай социалистическай революция албан ааттаах юбилейын уонна СССР сага Конституцията ылаадытын ийингэр көхтөөх-күрэхтээх куоталаһынга кириээн, ону сипиэттөө иккис сылын түмүктөөһүннээх кварталыгар уонна калар дьыл бастагы кварталыгар бэйэбитигэр маньык үрдэтилибит эбэһээтистибити ылынарга быһаарынныбыт.

— юбилейдаах дьыл төрдүс кварталыгар барыта 180 тыһ. солк. күндү кылааннаах түүлээби Ийэ дойдуга валютнай фонугар киллэрен былааны 120 бырыһыантан итэбэһэ суох, оттон сыллаары кирбинин 160 бырыһыан толоруохтут. Ити ийигэр субу үүмүт кварталга баай хара тыаттан барыта 60 тыһ. солк. күндү кылааннаагы соротуопкалаахпыт;

— тиниги, кырынааһы, солондону, куобары сөнөрдөөччүлэр, андаатары бултааччылар 1978 сыл бастагы кварталыгар оройуон үрдүнэн 45 тыһ. солк. итэбэһэ суох суумалаах «сымнааһас кыһыл көмүһү» туттарыахпыт.

Үөһө ийилимбит үрдүк кирбиһилэри ылар туһугар бийиги бува барыбит алтынны ый 10 күнүн ааспака бултуур сирдирбигигэр тахсаахпыт уонна сезон устатын тухары хас бирдин күнү көдүүстээхтик туһанар, маршруттаах уцаастарбытын сирийэн бултуур туһугар туох баар күүсүтүн-сырабытын, дьоруубутун, өр сылаах опыһытын төлөрү туһанан бултуохтут.

Хас бирдинбит сезон сараланаарыттан төрүөтү киэҥик туһанар, күндү түүлээх хаачыстыбатын үрдэтэр, тириини государственнай стандартка төлөрү сөп түбөһөр гына таһастыр иһин хаһаагытааһар да ордук кыһанаахпыт.

Сонор суолугар эдэрдэри таһаарыта ордук туруулаһан үлэлэһипт, сезон устата сэттэттэн итэбэһэ суох эдэр булчуттары бэйэбит таптыыр идэбитигэр үөрэтиһипт.

Киллэккэлээх кыылы нитэрччилэр өлөрүлэр саһыллары эрдэттэн туспа рационна туруоруохтут, түүлэрэ-өннөрө төлөрү ситарин уонна онон государствога хас бирдин тириин үрдүк сылаага барарын ситиһиһипт. Улахан болдомтону ийингэ хаалларыллар саһыллары көрүүгэ-истиһгэ ууруохтут, саптарыта эрдэттэн бөлөмөннөһипт. Итинник үлэлээн кэлэр, 1978 сыла хас бирдин ийэ саһылтан үстөн итэбэһэ суох төрүөтү ылаахпыт.

Оройуон бары булчуттара! Улуу Октябрь 60 сыла туолар үөрүүлээх юбилейын чийингэр, тапталлаах Ийэ дойдубут сага Конституцията (Төрүт Сокуона) ылаадытыгар эппиэттээн түүлээри бултааһын бийылгы сезонугар элбэх бастын хаачыстыбалаах күндү кылааннаах түүлээри соротуопкалыыр иһин социалистическай куоталаһынны өссө киэҥик, көхтөөхтүс тэтиһиһипт, хас бирдинбит чопчу үрдүк кирбиһилэри бөлөмөннөн сонор суолугар тахсаарыт!

(СЛЕТ КЫТТЫЛААХТАРЫНАН БИИР САНААНАН ЫЛЫЛЫБЫТА).

Бийиги оройуонмут бийылгы дьыл кыстыгыт улахан ыраахтардаах көрүстэ. Оттообун былаана 81,3 бырыһыан толорулунна, ол эбэтэр былаан бийылгыттан 33 тыһ. тонна онугар 26,9 тыһ. тонна эрэ соротуопкалаанна. Ити курдук, силэс 7500 тонна онугар 2650 тонна (35,3 бырыһыан), сенаж 3000 тонна онугар 500 тонна (16,6 бырыһыан) бөлөмөннөн былаан ыраахтан туолбата. Итинэн общественнай сүөһү кыстыгар аһылык көрдөнүлэр балансыттан 64 бырыһыан эрэ хааччыныбыт. Совхозтар сорох өдөлөннөдөрүтүс сүөһүнү ыраах Амма өрүс уугуор уонна Нуотара үрэдэр көһөрөн кыстатар буоллулар. Онон бийылгы кыстык оройуон үлэһит дьонун ийиллэригэр улахан эппиэттээх уонна уустук соруугу туруорар.

Совхозтар 18720 ынах сүөһүнү, ол ийингэр 7480 манар ынары сыл таһаарыахтаахтар, итин таһынан дьылы 11900 сылгылаах түмүктүөхтээхтэр. Маньык ахсааһаах общественнай сүөһүнү эчирэһпэккэ сыл таһаарыта народнай хонтуруол өдөлөннөдөрүтүс группалара баар итэбэһэри туоратыта көмөлөһөр эбэһиһтээхтэр.

Туох хаһык ийингэ, көрмөккө баланса өгөһүлүбүтүн да иһин, тэһиһэ түһэн кэбиһилиһипт от хаачыстыбатын уонна көрүүтэ төһө тахсарын бэрэбиркэллээххэ ийингэ сэрэтэр

НОРУОТ КОНТРОЛЕРДАРЫН ТИРЭЭН ТУРАР СОРУКТАРА

дьаһаллары ылаахха, чуолаан маньык ынахтарга, иччат сүөһүгэ сипиэтлэр от сөптөөхтүк угууларын ситиһиһээх.

Ийингэ, бары хотоннорго өрөмүөн хайдах барытын бэрэбиркэллээххэ уонна куураан туруктаах хотоннору кичэйи өгөрүүнү, сыбааһын ситиһиһээх, үөһү барыта сылаас уонна ыраас хотоннорго биримэтигэр кириэрин хааччылаахха.

Үсүһүнэн, ыраах көһөн кыстыр биригээдэлэр үлэһиттэригэр материалнай көмө сөптөөхтүк өлөхтөнөрүн ситиһиһээххэ ийингэ совхозтар, администрациялара онуоха өлөхтөмүт баалаһыаннаһы төһө төлөрөдөрү биригээтигэр бэрэбиркэллээххэ, итэбэһэри туоратар дьаһаллары ылаахха.

Төрдүһүнэн, фермаларга үлэһитччилэр производствода сыһыаннарыгар, эппиэтинэстэрин төһө таһа өйдүүлэригэр улахан болдомтону ууар наада. Ааспыт дьылга сүөһү ууга түһэн өлүүтүн, чоккүйүүтүн, сороһор аһаабакка уонна уулаабакка туруутун түбэлтэлэрэ таһаарыллыбыттара. Бийыл онук бири да түбэлтэ таһаарыллыа суоһтаах. Хас бирдин ийинник түбэлтэ ахсын

кытаанах административнай уонна материалнай эппиэтинэс өлөхтөнүөхтээх.

Бийингэ, хас ферма ахсын көрмөкхүлэри үлэһиттэрин, эһин аһылытын хааччылаһын кытаанахтык ирдээххэ, кыстыкка бөлөмөннөһиһэ аналлаах ветеринарнай профилактика ытылаһытын ситиһиһээх.

Народнай хонтуруол группалара сүөһү аһылытын цуормалааһынга уонна ону кытаанахтык тутуһууга күнүстө болдомтөдөрүн ууруох тустаахтар.

Бийылгы улахан эппиэттээх кыстык бийиги совхозтарбытыгар сипиэтиһтээхтик түмүктэһиһипт хааччылар иһин народнай хонтуруол группалара общественнай сүөһү кыстыгар сипиэтиһиһипт боппурөөстөрү быһаарыта күүс-көмө буолуохтаахтар. Итэбэһэри биригээтигэр арыһын, ону туоратар эрчимнээх дьаһаллар ылаадаларын сипиэтин, үлэһиттэр сирэй эппиэтинэстэрин үрдэтэн киһилэр бастагы уочараттаах сорукарынан буолар.

П. КИРИЛЛИН,
народнай хонтуруол оройуоннаагы комитетын председателин солбуйааччы.

ВОЛГОГРАД. Улуу Октябрь 60 сыла туолуутун чийингэр Ф. З. Давыдовскай аатынан Волгоградтаагы тракторнай завод коллектива государственнай сорукары таһынан 450 тракторы эһин онорон таһаарарга үрдэтилибит социалистическай эбэһээтистибити ылаахтыта. Юбилейдаах сыл төрүө мйа ааһа оруста. Бийылгы тракторы өгөрөөччүлэр биригэр тыллариин толорорго эрэллээхтэр.
СНПМОККА: завод атаарар площадкатыгар сабыс-сага трактордар кэжэллэллэр.
Ю. НАБАТОВ фотота. ССТА фотохрониката.

ВЕРХОВНАЙ СОВЕТ СЕССИЯТЫН КҮННЭРИГЭР— УДАРНАЙ ҮЛЭНИ!

БОХОМОЛОР— ИННИКИЛЭР

Эрилик Эристин аатынан совхоз Хонтодоттоогу өдөлөннөтэ бийыл төдүс мйга үүтү ыһын былаантан 109 бырыһыан толордо. Бу сипиэһигэ Е. Р. Осипова старшайдаах Бохомо ферматын өгөтө кырата суох. Ферма коллектива ааспыт мй түмүгүнэн бирдин ынахтан үүтү ыһын былаантан 325 кг-нан куоһарда. Ол ийингэр Е. Р. Осипова, Х. Е. Карпова бэртээхэй көрдөрүүлэри сипиһэн, өдөлөннө үрдүнэн бастагыларынан буоллулар.

Д. ДЬАЧКОВСНАЙ.

Ыйынаа эрдэлээн

ХАДААР. Отделение үлэһиттэрэ СССР Верховнай Советын сессията аһылаһытын үлэһэ көрө бөлөхтөрдөөх көрүстүлэр. Улуу Октябрь юбилейын көрсө үүт ымыгар иккис сылаах былааны толорорго ылыммыт эбэһээтистибэлэриин СССР Верховнай Советын VII сессията аһылаһытын көрсө 85,5 тоннаан аһаран эппиэттэллэриин мйтан ордугунаа уругулаа толордулар. Эти туттарыы былаана эмиз аһарыллына.

Верховнай Совет сессиятын күн, ийингэр отделение сүөсүһүттэрэ өссө үрдүк таһаарылаахтык үлэһиттэргэ соруканаллар.

БИИГИ КОПП.

Хатылылар кыстыкка тобо набылайдылар?

Общественнай сүөһүнү кыстыкка киллэрин эппиэттээх уонна түбүктээх күннэргэ тураллар. Бу күннэргэ үлэ хайдах тэриллэригэр сүөһүттэн бөрөдүүсүһүн ыһын, государственнай былааннары толоруу улахан тутулукаах.

Бийылгы юбилейдаах дьыл кыстыгар Субуруускай аатынан совхоз Хатылытаагы отделение общественнай сүөһүнү Лахалдыта 6 хотонго уонна Сугулаанна кыстатарга былааннаабыт. Ити ийингэ Лахалдыта уолсайа 1000-тан тахса сүөһү туруохтаах. Бийылгы туругунаа иччат сүөһү, маньык сүрүннээн хотонго киллэриллибиттэр.

Ол гынан баран, алтынны 4 күнүһүн туругунаа, Лахалдыта иккис эрэ хотон өрөмүөнө сипиһит днээх сеп. Оттон арытпаах муосталаах хотон ааннара, түнүктэрэ, үрдэ, эркиннэре хаһаас тураллар. Манна өдөлөннө бөрөдүүсү кыс-

БИИГИ РЕЙДЭБИТ

татарга былааннаабыт. Тымны күннэртэн-дьыллартан ыктаран билигин ити иччат сүөһүлэри эргэ хотонго быстах кэмгэ днэн ааттаан, киллэрэргэ күһэллэбиттэр. Эһин аһылыгы бөлөмөннөр көрмөдөһүлэр үлэһэ киллэриһтэ илик. Онон үлэһиттэр бэйэлэрэ тымны ууга көмбикөрмү булкупан көөннөрбө днэн ааттаан сипиэтлэр. Кыбыһаларга салаа да от суох. Биричиннэһэ —булт. Отделение хонтуруатыгар тийдэххинэ, бири да салаа йааччыны булбаккын. Сураһан көрдөххө, куобахтыгы барыттар уонна кэлэ иликтэр үһү. Оту тийиһтээх техника хайа эмэ үрөх баһын түмүс тыахарынан тарванан булду кэтэһэ, хаһаа йыһнарын күүтө модун сүрэхтэргэ тигиргэччи тэбэ турдаа. Оттон Лахалды ферматын сүөһүлэрэ аһаабакка мадыраһа, маһирэһэ, аймэһиһэ, иччилэрин

идиллэрин атахтары куураанаахха кэтэһэ тураахтаахтара. Муһур уһукка тийиһинэр ыаллартан от изэ ыһан, көлөнөн тнэ йэргэ сорууда биэрбиттэр да, хантан уонна хаһан кэлэрэ биллэбит.

Лахалды ферматын атын хотонноругар өрөмүөн үлэһэ эмиз сипиһтэ, сыбааһын ытылла иликтэр. Ону үлэһит иһин сүөһүнэн быһаараллар. Оттон арытпа да хаһаар өтүлэрэ бары куобах күрүбэр күргүөмүнөн салайааччыларын, сүөһү ийитиниң специалистарын кытта биригэ сымдааллар үһү. Ыһата, өдөлөннө салаалтата, бийыл дойдуга кыстыр буоланнар, хоннохтут аһыгар баар общественнай сүөһүнү, хайдах баһарар оннуларын булларааһын днэн бэйэни уоскутунар санааһа кирибит. Ол да иһин дьыл баччалыгар днэри сүөһүнү кыстыкка киллэрин боппурөөһа саргы-сатарай туруктаах.

Хатылы отделениегыгар об-

щественнай сүөһү кыстыгар баар итэбэһэри туоратыта, оту тийиһиһтэ, эһин аһылыгы өгөрүүгэ быһааччы дьаһаллар субу күннэргэ ылаахтык тустаахтар. Бийигин баар дыкениһиһтээх баалаһыаннаһы, дааргытыһыны туоратар туһугар үлэ-хамнас тэһиһиһиһи тунсарыахха, сүрүн болдомтону бу боппурөөһа ууруохха, маассабай сүбөтүннүктэри тэриһтэһиһтээх, кыстык мйдарыгар хас бирдин сүөһүтүс эбэһээтистибэлээх буолуутун ситиһиһээх. Онон сүөһүнү улахан тымнылар түһүөхтэрин ийингэ хотону булдуукуһуһуны үрдэтэр туһугар быһаарылаах дьаһаллары ылаахха.

Рейдэбэй биригээдэ чилиһиннэргэ:

Г. ДРАГУНОВ,

Хатылы сельсоветын исполномун председателэ,

С. АЛЕКСЕЕВ,

хаһыат анал. норр.

